

<< Dekker Bolivia levert
FSC-hout.

>> Robbert Jan Dekker:
"Invoering EUTR nade-
lig voor gecertificeerd
duurzaam hout."

Foto's: Dekker/Vandecasteele/Control Union

VEEL GRIJZE ZONES

FLEGT, EUTR, VPA: bij veel houthandela-
ren en -importeurs verschijnt bij het horen
van deze afkortingen een zorgelijke rimpel
in het voorhoofd. Inmiddels is de EUTR-
wetgeving zeven jaar van kracht. Maar in
de praktijk blijkt het geen garantie te zijn
dat er alleen duurzaam, legaal geprodu-
ceerd hout de Europese Unie binnenkomt.

"Steeds vaker worden dubieuze par-
tijzen zonder de benodigde documenten
voor EUTR-inklaring aangeboden via de
haven van Antwerpen. Vooral tropisch
hardhout voor de GWW- en tuinbranche
en ook regelmatig kozijnhout. De verant-
woordelijkheid voor de EUTR-check ligt
bij de importeur, maar controles door de
Nederlandse Voedsel- en Waren Autori-
teit (NVWA) en rapporten van Green-
peace tonen aan dat enkele bedrijven de
EUTR-controle minder serieus nemen",
schreef Robbert Jan Dekker (Koninklijke
Dekker Hout) laatst op LinkedIn. Om ver-
volgens te benadrukken dat er wel tro-
pisch hardhout gekocht moet worden,
maar dan met FSC-, PEFC- of Keurhout-
certificaat.

Moet er niet beter en vaker gecontro-
leerd worden door de NVWA? Bij na-
vraag beaamt Robbert Jan Dekker dit:
"Ik ben het eens met de kritiek. Echter in
de meeste andere Europese landen stelt
de controle nog veel minder voor. Er
moet in Nederland waarschijnlijk meer
capaciteit worden ingezet. De NVWA is
met te weinig mensen verantwoordelijk
voor teveel verschillende controles.
Doordat er nog nooit echt gestraft is,

schatten malafide bedrijven het risico als
zeer laag in. Hierdoor zijn recent illegale
stromen sapeli mahonie, azobé en ange-
lim vermelho enorm toegenomen. Vaak
worden deze via Antwerpen of zelfs via
Portugal aangeboden."

FUNEST VOOR FSC

Dekker meent dat de invoering van de
Europese Houtverordening nadelig is ge-
weest voor gecertificeerd duurzaam
hout. "Met de komst van de EUTR dacht
de markt dat het probleem was opge-
lost. Daarmee werd slecht- of niet ge-
controleerd 'legaal' hout in één keer ge-
lijkgesteld aan FSC- of PEFC-gecertifi-
ceerd hout. Met name voor tropisch hout
met FSC-label bleek dit funest en zijn de
meeste aanbieders intussen op sterven
na dood", stelt hij. "Ik ben voorstander
van een EU-wetgeving met als norm
FSC- en PEFC-gecertificeerd hout. Voor-
deel is dat die wetgeving veel eenvoudi-
ger te handhaven is. Er hoeft alleen ge-
checkt te worden op de certificaten en
deze check wordt door geaccrediteerde
certificeerders reeds uitgevoerd."

Koninklijke Dekker focust zich op zo-
veel mogelijk FSC-hout; onlangs werd >>

<< Dekker is voorstander van
EU-wetgeving.

<< Bilonga de-
delen met
FSC-label bij
Vandecasteele.

<< Strengere na-
leving op EUTR
nodig.

opnieuw een extra concessie in Bolivia gecertificeerd. Dekker: “Vanuit Zuid-Amerika en Afrika betrekken we vrijwel uitsluitend FSC-hout, met uitzondering van enkele zeer duurzame producenten die vanwege de minimale vraag het certificaat hebben opgezegd of zich niet lieten certificeren. We importeren uit Azië voornamelijk PEFC- en FSC-partijen en daarnaast Indonesisch FLEGT-hout, waarbij ons eigen kantoor in Surabaya de herkomst checkt.”

‘EUTR IS BIJZONDER ONEERLIJK’

UITSTEKEND SAMENWERKEN

De Nederlandse Voedsel- en Waren Autoriteit (NVWA) is belast met het uitvoeren van inspecties bij houtbedrijven op naleving van de EUTR-wetgeving. Op de kritiek die klinkt vanuit de houtsector reageert woordvoerder Lex Benden lachend: “Het is het lot van de toezichthouder dat er altijd kritiek is. De één vindt dat er niet streng genoeg wordt opgetreden; volgens de ander zijn we juist te streng.” De NVWA voert risicogericht controles, inspecties en waar nodig strafrechtelijke onderzoeken uit, in nauwe samenwerking met politie en Openbaar Ministerie.

Lex Benden wijst erop dat níét meewerken aan inspecties geen optie is: “Bedrijven zijn verplicht om mee te werken.” Ook de samenwerking met douane en partnerlanden laat volgens de NVWA

weinig te wensen over en verloopt uitstekend. In 2020 besteedt de NVWA speciale aandacht aan de papierindustrie, want ook papier en pulp vallen onder FLEGT of de Europese Houtverordening (EUTR).

Overigens doet de Raad van State mogelijk in mei uitspraak over een zaak die Greenpeace heeft aangespannen tegen de NVWA. In de ogen van Greenpeace kwamen zes Nederlandse importeurs van vermeend illegaal gekapt Amazonehout er met een te lichte straf vanaf en moet de NVWA verplicht worden om handhavend op te treden. Greenpeace werd al twee keer eerder door een lagere rechtbank in het gelijk gesteld. De NVWA wilde niet reageren op deze uitspraken omdat “de NVWA nooit op rechterlijke uitspraken vooruitloopt”.

PASSENDE MAATREGELEN

Vandecasteele Houtimport in het Belgische Aalbeke staat bekend om zijn brede houtvoorraad van zowel fast movers als slow movers en een volledig gamma van maten in vele houtsoorten. Matthias Laarman, sales manager Nederland: “Wij hebben van meet af aan het belang van de Europese Houtverordening ingezien en gingen direct noodzakelijke investeringen doen in de vorm van opleidingen, aanpassing van ons softwaresysteem, extra personeel en expertise van buitenaf. Het zorgvuldigheidsproces nemen wij als houtimporteur zeer ernstig waarbij we gepaste mitigerende maatregelen nemen naargelang de herkomst van het hout. Hierbij wordt elke aanvoerketen afzonderlijk gescreend.”

Zo stak Vandecasteele veel tijd en geld

in het robuuster en transparanter maken van zijn Due Diligence. Sinds januari 2019 is voor de import vanuit Brazilië een bosingenieur in dienst die veldaudits en CoC-verificaties verzorgt. Door audits ter plaatse uit te voeren door de volledige Braziliaanse toeleveringsketen, verifieert Vandecasteele Houtimport dat alle actoren in de toeleveringsketen een robuuste Chain of Custody hebben. Laarman: “Vandecasteele treft op deze manier passende mitigerende maatregelen om de risico’s in de ‘supply chain’ terug te brengen tot een laag risiconiveau. Alleen als alle risicobeperkende maatregelen samen een verwaarloosbaar risiconiveau bereiken, kan het hout worden geïmporteerd.”

KRACHTIGE WETGEVING

Dit betekent niet dat Vandecasteele Houtimport tevreden is over de EUTR. Laarman: “De EUTR is van groot belang, maar voor het ogenblik bijzonder oneerlijk. Hout is het enige ‘product’ dat onder een regelgeving vallen. We hebben een krachtige wetgeving nodig die ervoor zorgt dat geen enkel product dat verband houdt met ontbossing, de EU-markt mag betreden. Ook vlees, soja, palmolie, koffie, cacao, mineralen en dergelijke worden dan gebonden aan wetgeving die op gelijke voet staat met de EUTR. Het grote verschil is dat bij bosbouw - en dan duurzaam, verantwoord bosbeheer - het bos zal blijven bestaan. Voor alle andere toepassingen moet het bos onherroepelijk verdwijnen.”

Vandecasteele onderschrijft dat certificering cruciaal blijft. “Wij zien een belangrijke rol weggelegd voor FSC en PEFC.

<< Controle bij de zagerij door Vandecasteele Houtimport.

>> Control Union: zekerheid bieden.

Tot nu toe heeft slechts één land een VPA volledig geïmplementeerd, dat dus formeel hout met een FLEGT-licentie mag exporteren. Vijftien andere tropische landen zitten hiervoor nog steeds in een onderhandelings- of implementatiefase. FSC en PEFC kunnen als goede, reeds lang bestaande certificeringen de grijze zones, waar de EUTR zich soms in bevindt, wegnemen en ondersteunen. Ons bedrijf heeft zich geëngageerd om vanaf 2025 enkel nog gecertificeerd hout te stockeren,” kondigt Matthias Laarman aan.

ONDERSTEUNING

“Wij zijn een neutrale organisatie en nemen hierover geen standpunt in”, antwoordt James Schadenberg op de vraag wat hij vindt van de kritiek van houtbedrijven op de controle op naleving van de EUTR-regels. Hij is programmamanager bij Control Union. Deze certificerende instelling is al vele jaren actief in de bos- en houtindustrie, runt kantoren in ruim zeventig landen en heeft meer dan een 1 miljoen hectare bos – ook in Nederland – gecertificeerd.

Control Union is door de Europese Commissie erkend als EUTR-monitoring-organisatie. Met de opgebouwde kennis en ervaring bij het wereldwijd certificeren van houtketens en bosgebieden, ondersteunt de organisatie bedrijven en controleert ze op de eisen ten aanzien van de EUTR. Daarnaast worden tal van keurmerken gemonitord, zoals FSC, PEFC, Keurhout, CO2 Prestatieladder, VCA en ISO, en voor deze certificaten ook audits uitgevoerd.

Is sinds de invoering van de EUTR de vraag naar FSC- en PEFC-certificering

verminderd? James Schadenberg: “Integendeel, de vraag is eerder gegroeid en het bestaat gewoon naast elkaar. Temeer omdat de keurmerken ook allemaal verwijzen naar de EUTR, want op zichzelf is een FSC-certificaat niet voldoende.”

De verschillen die er in Europa zijn met betrekking tot het toezichthouden op de EUTR, is voor Control Union minder belangrijk. “Wij hebben contact met toezichthouders in Europa zoals de NVWA in Nederland, maar uiteindelijk is voor ons het uitgangspunt dat wij erkend zijn door de Europese Commissie. Op basis daarvan kunnen wij een stukje zekerheid bieden aan ondernemingen dat ze wel of niet voldoen aan de EUTR, en hen daarbij ondersteuning geven. Daarin is de EUTR-wetgeving zoals die is opgesteld door de Europese Commissie leidend.”

UITGEBREIDE KETEN

Schadenberg is zich ervan bewust dat het voor bedrijven die veel hout- en houtproducten importeren lastig kan zijn om tegemoet te komen aan de EUTR-regels. “Er komt veel bij kijken en er zijn producten met veel bewerkingen en een uitgebreide en lange keten. Meubels zijn hiervan een voorbeeld. Denk maar aan een product dat in China is gekocht, MDF uit Rusland bevat en een ander onderdeel uit Indonesië of India, en dat vervolgens wordt gefabriceerd in één of twee Chinese fabrieken en daarna wordt verscheept naar Nederland. Door al die verschillende componenten is dit een enorme opgave.”

“Bovendien zijn sommige landen risicovoller dan andere. Omdat Control Union in meerdere landen actief is, kunnen wij

vrij eenvoudig legaliteitsaudits uitvoeren, zoals wij dat de laatste jaren ook veelvuldig hebben gedaan. Als monitoringorganisatie kunnen wij bedrijven daarbij ondersteunen. Wij beschikken over een compleet Due Diligence-systeem.

Ondernemingen mogen dat gebruiken en vervolgens controleren wij of ze het ook op de goede manier doen. Dit is voor hen een manier om aan EUTR-regelgeving te voldoen”, aldus Schadenberg.

De EUTR-wetgeving is niet eenvoudig: er zijn een hoop details en soms juist veel algemeenheden. Hoeveel bewijs moet je hebben dat iets legaal is geoogst? Waar ligt die grens? Gaat een onderneming een complete set van documentatie maken met oogstlicenties, milieu-onderzoeken en bewijs van hoe werknemers hun taken uitvoeren? Ga je die iedere keer verzamelen? “Er zijn firma’s die het goed in de vingers hebben, maar er zijn er ook die ermee worstelen. Control Union - maar er zijn natuurlijk ook andere bedrijven - heeft de kennis en ervaring om hen hierbij te helpen”, aldus James Schadenberg. <<

VERTROUWEN HERSTELLEN

Bij Vandecasteele Houtimport zouden ze graag zien dat, net als bij hout met FLEGT-licentie, er voor FSC- en PEFC-hout bij de douane een ‘green lane’ komt. “Dit zou voor de consument een serieuze geruststelling zijn”, meent Matthias Laarman. ‘En zowel voor ons - de importeur - als voor de hele keten tot aan de eindverbruiker. Het zou het vertrouwen in hout als bouw materiaal herstellen.”